

LÕUNA-EESTI TURISMIKONVERENTS 2016 KOOSTÖÖS SETOMAA TURISMIGA:

AJALUGU SOSISTAB HOMSESSE

Värskas Kultuurikeskuses (Pikk 12),
Värskas, Põlvamaa

PÄEVAKAVA:

TEISIPÄEV, 6. DETSEMBER

- 12.00 - 17.00 **Kulatami Setomaal ehk rõõmus retk läbi Setomaa**
Kulatamine tähendab ühest kohast teise liikumist laulu ja pillimängu saatel. Selle lühikese ringsõidu ajal kuuleme nii laulu kui pillimängu, tutvume piirkonna oluliste inimestega ja külastame mitmeid vaatamisväärsusi. Jalutame läbi kolmest Setomaa muuseumist, Seto ateljee-galeriist, käime Peko jumalamäel ning Seto lauluema kuhu juures. Kohalikke ampse pakuvad Toomemäe talurestoran ja Taarka tarõ. Riietus ja jalanõud vastavalt ilmale, teeme jalutuskäike looduses.
- 14.00 - 17.30 **Ekskursioon Värskas Sanatooriumis - Eesti esimene balneoteraapiakeskus**
Värskas kuurort on Eestis ainulaadne nii kliimatiliste tingimuste kui ka suurte mineraalvee ja ravimuda varude poolest. Mis on balneoteraapia? Miks toimib Värskas unikaalne ravimuda? Missugused omadused on sanatooriumi ravis mineraalveel? Ringkäigul sanatooriumis saame kõigile neile küsimustele vastuse. Proovida saab ravimuda näomaski ja taastusravis kasutatavaid seadmeid. Soovime valida mugava riiduse. Ringkäik lõppeb veekeskuse külastusega – kaasa ujumisriided.
- 18.30 - 23.00 **Seto kirmas (pidu) Lahe kohvikus, Värskas Sanatoorium**
Pidulisi tervitavad sootkad Jane Vabarna ja Ahto Raudoja. Esinevad leelokoor Verska naase ja Ned-saja küla bänd.

Lisainfo:

*MTÜ Setomaa Turism +372 5682 1268 või turism@setomaa.ee
www.visitsetomaa.ee*

KOLMAPÄEV, 7. DETSEMBER

- 9.00 **Registreerimine ja hommikukohv Värskas Kultuurikeskuses**

KONVERENTSI I OSA: PÄRIMUSE OSA TURISMIS

- 9.30 **Konverentsi avamine ja tervitussõnad**
Igor Taro, Põlva maavanem
Ulvi Oper, Värskas valla arendusnõunik
Rein Org, SA Lõuna-Eesti Turism nõukogu esimees
Aarne Leima, Setomaa ülemsootska
- 10.00 **Eesti aine ja vaimne kultuuripärand UNESCO nimekirjades ja kultuuriturism.**
Margit Siim, UNESCO Eesti
UNESCO nimekirja kuulumise tähendus; millist mõju see turismile avaldab, milliseid põhimõtteid UNESCO kultuuriturismi arendamisel oluliseks peab ning millised on nõuded, millega praktilises turismikorralduses peab arvestama.

Lõuna-Eesti Turism

MAELUMINISTERIUM

EAS
Enterprise Estonia

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

- 10.35 **Pärand ja turism. Miks me vastandume?**
Riin Alatalu, Kultuuriministeerium
 Turismi ja muinsuskaitse vastuolud, möödarääkimised ja dialoogi puudumine. Mõlema poole eesmärkide ja ühisosa leidmine.
- 11.30 **Häid näiteid kultuuripärandist ja turismist ümber Läänemere.**
Ain Hinsberg, Haaga-Helia Rakenduskõrgkool Eestis
 Ring ümber Läänemere, tutvudes kultuuripärandi ja turismi objektidega; mis võõrsil tehtud ja kuidas ka meie võiksime kasutamata potentsiaali ära kasutada.
- 12.10 **Rauma & Rauma vanalinn – tundmatust turismiobjektist UNESCO pärandi turismiatraktsiooniks.**
(RAUMA JA VANHA RAUMA - Tuntemattomasta matkailukohteeksi).
Pekka Oivanen, Rannikuturism, Rauma, Soome
- 13.00 - 14.00 **Lõuna**

KONVERENTSI II OSA: SETOMAA - ERILINE KULTUURIPÄRAND, UNIKAALNE SIHTKOHT

- 14.00 **Loodusressurss raviks!**
Vello Saar, AS Värska Sanatoorium
 Värska Sanatooriumi kogemus looduslike mineraalvete ja magevee ravimuda kasutamisest kuurort-ravis. Värska Sanatooriumist Eesti esimeseks balneoteraapiakeskuseks.
- 14.20 **Pärimuse hoidmisest ja turismist Seto Talumuuseumi näitel.**
Liis Kogerman, Seto talumuuseum
 Seto Talumuuseumi roll pärimuse hoidmisel ja tutvustamisel. Kuidas kaasata kohalikku kogukonda ja olla huvitav turistile.
- 14.40 **Lugu sellest, kuidas vana-aoline sobitub tänasesse päeva.**
Rieka Hörn, Taarka Tare OÜ
 Setomaal on kultuuril põhinev väikeettevõtlus eluviis, mitte pärimuse ärakasutamine. Kui ära kasutada, siis see pole enam päris ja külaline tunneb selle ära.
- 15.15 **Sündmus kui turistimagnet.**
Anneta Laaneots, sootska, Soome-ugri kultuuripealinn 2015 kommunikatsioonijuht
 Kuidas kultuurisündmuste abil tuua piirkonda tuhandeid turiste. Seto Kuningriigist Soome-ugri kultuuripealinnani.
- 15.35 **Seto Külävüü: külalisele toode, ettevõtjale võrgustik.**
Ülle Pärnoja, MTÜ Setomaa Turism
 Seto Külävüü loomise lugu. Kuidas katusorganisatsioonina teenindada piirkonna võrgustikku ja pakuda igapäevasele midagi. Seto Külävüü olevikust ja tulevikust.
- 16.00 **Tunnustamine:** EHE Lõuna-Eesti konkursi nominentide nimetamine ja parimate tunnustamine kategooriates: parim turismiobjekt 2016, parim turismisündmus 2016.
- 16.30 **Kokkuvõte ja konverentsi lõpetamine.**
Lisainfo:
 SA Lõuna-Eesti Turism 744 2271 või info@southestonia.ee
www.southestonia.ee

Konverentsi modereerib **Rein Järvelill**. Korraldajad jätavad endale õiguse teha programmis muudatusi.

Lõuna-Eesti Turism

MAELUMINISTEERIUM

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

ESINEJATE TUTVUSTUSED:

Margit Siim

Margit Siim töötab UNESCO Eesti rahvuslikus komisjonis kultuuriprogrammide koordinaatorina. On osalenud Eesti delegatsiooni liikmena UNESCO maailmapärandi komitee töös aastatel 2009–2013, UNESCO vaimse kultuuripärandi komitee töös aastatel 2007–2010 ning alates 2009. aastast UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kandetaotluste hindamise rahvusvahelises meeskonnas.

Riin Alatalu

Riin Alatalu, Phd, on ajaloolane ja muinsuskaitaja. Riin Alatalu on õppinud Tartu Ülikoolis ajalugu ja etnograafiat, hiljem Eesti Kunstiakadeemias restaureerimist ja muinsuskaitset. Pärast TÜ lõpetamist töötas ligi 10 aastat AS Estravelis. Alates 2002. aastast on töötanud Muinsuskaitseametis järelevalveosakonna juhatajana ja peadirektori kt-na; Tallinna Kultuuriväärtuste Ametis miljöölade osakonna juhatajana ja Kultuuriministeriumis EMP Mõisakoolide programmi juhina. Riin Alatalu on seotud erinevate kultuuripärandit tutvustavate ettevõtmistega - korraldanud Euroopa muinsuskaitsepäevi ning koordineerinud kultuuripärandi aastat aastal 2013. Riin Alatalu on muinsuskaitse ekspertorganisatsiooni ICOMOS Eesti Komitee esimees ja mitme raamatu autor ja kaasautor.

Ain Hinsberg

Ain Hinsberg on turismiekspert 1990-ndate algusest. Ain Hinsberg on Haaga-Helia Rakenduskõrgkooli esindaja Eestis, tegevuste eestvedaja ja projektijuht. Ta omab kogemusi nii avaliku, era- kui kolmanda sektori valdkonna protsessidest ning tegeleb turismimajanduse uurimise, planeerimise, arendamise ja juhtimisega. Lisaks ettevõtluse, koostöö, info, meedia ja turunduse valdkonna konsulteerimise ja õpetamisega. Ain Hinsberg on õppejõud mitmes koolis.

Pekka Oivanen

Pekka Oivanen on töötanud turismiametniku ja Rauma rannikuturismi juhatajana üle 30 aasta. Viimased viis aastat on ta tegelema saarestiku arengu teemadega. Aastal 2000 valiti Pekka Oivanen aasta turismitöötajaks Soomes kui ka Euroopas (EUTO).

Vello Saar

Vello Saar on Värska Sanatooriumis töötanud 33 aastat, millest viimased 23 aastat juhatajana. Selle aja jooksul on organisatsioonist saanud kolme tütarettevõttega kontsern ja Setomaa suurim tööandja. Vello Saar on kohaliku elu ja ettevõtluse edendaja.

Liis Kogerman

Liis Kogerman töötab Seto talumuseumi juhina alates 2013. aastast. Eelnevalt on ta 8 aastat töötanud Tallinnas Eesti Kontserdis erinevatel ametikohtadel. Liis on õppinud Tallinna Ülikoolis muuseumipedagoogikat. Kolme ametiaasta jooksul Seto talumuseumi juhatajana on Saatse muuseumi filiaal saanud täienduse uue seto leelole pühendatud ekspositsiooni näol ning Värska muuseum tähistanud konverentsi ja trükistega 20 aasta möödumist avamisest.

Rieka Hörn

Rieka Hörn on üks seto kultuuri vedajatest, kes sündinud Tallinnas, kuid juurte poolest pärit Ida-Petserimaalt Saptja külast. Tallinnas töötas ta Kultuuriministeriumis, peale naasmist Setomaale lõi ta kaasa Seto Kongressi ning Seto Kuningriigipäevade loomisel. Rieka Hörn on ise laulnud mitmes leelokooris ja ka juhtinud Tsibihärbläseq ja Helbi leelokoori. Ta on Seto Kuningriigi sõira-, veini- ja leivameister. Lisaks on Rieka Hörn soome-ugri sõprussidemete üks loojatest, tema esitas Obinitsa Soome-ugri kultuuripealinn 2015 taotluse ja oli selle aasta programmijuht. Ta on Seto seltsimaja perenaine ja ettevõtte Taarka Tarõ looja.

Annela Laaneots

Annela Laaneots on töötanud Coca-Cola HBC Baltikumi avalike suhete osakonna juhatajana ning omab 15-aastast kommunikatsioonijuhtimise kogemust. Ta on õppinud lisaks Tartu Ülikoolile ka USA-s ja Saksamaal ning õpetanud 10 aastat kommunikatsiooni Tallinna Ülikoolis. Annela Laaneots valiti Setomaa ülemsootskaks 2014. aastal ja 2015. aastal kutsuti Soome-ugri kultuuripealinna kommunikatsioonijuhiks.

Ülle Pärnoja

Ülle Pärnoja asus Setomaa Turismi eestvedajaks 2009. aastal. Ta tuli piirkonda Tallinnast, kus oli üle kümne aasta töötanud TNS Emor turu-uuringute valdkonnas. Ta on lõpetanud Helsingis Svenska Handelshögskolanis teenuste turundamise eriala. Setomaal on Ülle Pärnoja eestvedamisel loodud Seto Külävüü marsruut ning käivitunud Seto Külävüü kostipäiv.

